

ספרים ומאמרים עיקריים שנכתבו על פרשת אקסודוס ע"י מעפילים, אנשי צוות וחוקרים *

שם המחבר	שם מעפיל באנייה	שם הספר	הערות
אביאל רן (לא מעפיל)	שם עט של אריה חשביה	עלילות בלתי נשכחות בלב ים	ספר ילדים
אבן-בר צבי	זינדל צבי	מעגלי חיים	
אבסולון פטר (לא מעפיל)	Peter Absolon	The Exodus affair : Hamburg 1947	כומר בריטי ששירת בגרמניה כאשר הגיעו אניות הגירוש
אברוצקי חנה	מנדלברגר חנה	כוכב בין צלבים	
אדר אהרון-דוד	קורץ אהרון-דוד	זעקת זמן עבר	
אהרוני ראובן (לא מעפיל)		מוטות תורן	כל ספינות המעפילים
אופן יצחק (איזי)		בשביל חיי	
אורמכר אורי	Uri Urmacher	Journey from dark to light	אנגלית
אורן רם (לא מעפיל)		השבועה	
איינהורן אנשל-אשר		אביב אחרון	
איתמר אריה	אוגרודובסקי ליאוניד	ערפילים ערפיליים	יש גם באנגלית
אלגזי מרים (עורכת)	גרא מרים	יומן קבוצת "ברזל"	
אלדר מרדכי	אלדר מרדכי	אמונה שנגוזה	
אלפסי גיא (לא מעפיל)		אקסודוס-דוגמה לדבקות במשימה לאור המטרה	מאמר בתוך "מערכות" מספר 458
אראטו רוני (לא מעפילה)	Rona Arato	The Ship to Nowhere: On board the Exodus	ספר ילדים באנגלית
אריאל דוד	לייבוביץ דוד	דודי, אתה כבר לא ילד	
בוגר נחום (לא מעפיל)		ספינות המרי 1945 – 1948	
בוכולטר שמואל		אולי מחר	כתבה: בוכולטר חוה
בומשטיין מרדכי		חוברת זיכרון ע"י חברי "למרד"	נפל בקרב על אקסודוס
בוצ'יאן טוסיה-יונה		רחשי ברוש	
ביטון בר-אלי דניאל (לא מעפיל)		ההעפלה מצפון אפריקה 1946-1948	
בירן יצחק	בירנבאום יצחק (ראו רון-פדר גלילה)		
בירנבאום ארוין	Ervin Birnbaum	Turning Obstacles into Stepping-Stones	אנגלית
בן-דרור אלעד (לא מעפיל)		הדרך לכ"ט בנובמבר	מחקר חדש ובו פרק על ועדת אונסקופ ואקסודוס
בן-יהודה יצחק ואחרים		היציאה לחיים – משואת ילדי הונגריה לתחייה בארץ-ישראל	
בן-שלמה גילה (לא מעפילה)		בעקבות המשפחה שלי	בת משפחה של המעפילות ליב גיזלה, ליב מושקה-מרים, בלום אלה
בראגינסקי יהודה (לא מעפיל) עליה ב'		עם חותר אל חוף	
בר-אלי ביטון דניאל (לא מעפיל)		ההעפלה מצפון אפריקה 1946-1948	מחקר לעבודת מוסמך מאוניברסיטת חיפה
בריזבלט-קפלן מרים	קפלן מניה	צער ושמחה בחיי	יש גירסה באידיש ואנגלית
ברנדשטר מרי	זלוור מניה	Mania's angel: my life story	אנגלית
בש טובי	הלברשטם טאובה-יונה	זריחה מחודשת	נכתב ע"י ורדית לוי
גוטמן (פרופ.) דוד		השיבה הביתה	לפעמים רשום "הדרך הבייתה"
גורדון שולמית	דמשק זלדה-ז'נינה	פרק בתוך ספר זכרון לקהילת ניסוויד	
גורדון תומס (לא מעפיל)	Gordon Thomas	מבצע אקסודוס באנגלית : Operation Exodus	
גורן אורי (לא מעפיל) – עליה ב'		משני צדי הקריפטו	
גז ארלט	Arlette Gues	La passgere de l'exodus	צרפתית
גלעד יוליאן	גולדמן יוליאן-יולק	סיפורו מופיע בספרים : מאה ילדים שלי ; אנו מאשימים ; ושבו בניס לגבולם.	מופיע בספרים בשם ויקטור.
גנוז יצחק	גנוזוביץ יצחק	כיסופים וסער	
גנוז יצחק	גנוזוביץ יצחק	נוכח הארץ ומלואה	ספר שירים
גרובר רות (עיתונאית באושן-ויגור)	Ruth Gruber	Destination Palestine	
גרובר רות (עיתונאית באושן-ויגור)	Ruth Gruber	Exodus 1947 : the ship that Launched a nation	
גרניפילד מורי (לא מעפיל) – עליה ב'		הצי הסודי של היהודים The jews' secret fleet	על ספינות ומתנדבים מארה"ב בעלייה ב'
גרינשטיין חיים		יומן ושירים מופיעים בסיפרה של ברכה חבס "הספינה שניצחה".	היומן נמצא בארכיון הציוני בירושלים
גרניט חיים	גרניברג חיים	גרניט, דרך חיים	
דגני ניסן (לא מעפיל)		אקסודוס משרתת	
דישון אהרון	דייטש אהרון	מאהרונציק לארליה – משם לפה".	

שם המחבר	שם מעפיל באייה	שם הספר	הערות
דרווי ז'אק (לא מעפיל)	Jacques Derogy	פרשת אקסודוס באור חדש	תרגום מצרפתית
הדרי זאב וניה (לא מעפיל) – עליה ב' הדרי ישראל	היטלמן ישראל	אני הייתי שם	
הולי דיויד- (לא מעפיל)	David c. Holly	Exodus 1947	
הולנדר-כהן לנה הירש מרדכי	הולנדר לנה	מבירקנאו עד אקסודוס ברלין-פריז-ירושלים. האקסודוס שלנו. סיפורם של מוטי הירש ומרים רוזן ז'מק – הילד ששרד	
המאירי שלמה הניצוץ (קבוצת הנוער הציוני)	המר שלמה	יומני ילדים עם הערות של המדריך יצחק גנוז	ארכיון "משואה" קיבוץ יד-יצחק
הרץ לילי וגנר אילנה	גוטמן אילונה	לילי הרץ – סיפור חייה בחיך בדמעה – זיכרונות חיי בני עקיבא בהעפלה	
ויינשטיין מנחם (לא מעפיל)	Weiss Jeffrey & Craig	I Am My Brother's Keeper: American Volunteers in Israel's War for Independence 1947-1949	
וייס גפרי וקרייג (לא מעפילים)	Vecchiet Jean-Michel	יהושע – תולדות חיים L'épopée de l'Exodus	צרפתית
ונסובר יהושע וסיאט ז'אן-מישל (לא מעפילה)	ורניק גיזה-גולדה	הגיע זמן	אתר scribd.com
ורניק גולדה ושיץ אורי	צ'רבינסקי-ושיץ יורק	סיפורו של מעפיל באקסודוס	בתוך "ציוני דרך למזכרת בתיה" (גיליון 3)
זליקוביץ משה זרטל עדית (לא מעפילה)	אני שרדתי a8333	זהבם של היהודים : ההגירה היהודית המחתרנית לארץ-ישראל הספינה שניצחה	הוצאת דוקוסטורי
חבס ברכה (לא מעפילה)	ורניק גיזה-גולדה	הגיע זמן	כתב ב-1949. עדויות רבות.
חטקביץ דוד חלמיש אביבה (לא מעפילה)	צ'רבינסקי-ושיץ יורק	סיפורו של מעפיל באקסודוס	יומן שכתב המעפיל. הופק ע"י בנו - צבי חטקביץ.
חן יוסף חרסית ישעיהו	אקסודוס – הסיפור האמיתי	אקסודוס – הסיפור האמיתי	קיימים מאמרים רבים נוספים פרי מחקרה
טופור זאב טיומקין משה יהוויקים (עורך) – תנועת דרוז	חיניץ יוסף פורצלניה ישעיהו (ראו גם רון-פדר גלילה)	אור בקצה היער שמיים חדשים וארץ חדשה.	קיים גם באנגלית
טופור זאב טיומקין משה יהוויקים (עורך) – תנועת דרוז	סופור וולף	על עכברים וצנחנים 3 : ההר הוליד צנחן שליחות ללא הפסקה	
יוריס ליאון (לא מעפיל)	Leon Uris	אקסודוס	יצא בגרמניה בשנת 1947 אין קשר בין הסיפור למציאות ההיסטורית
ינאי שמואל ואלמוג יוסף (עורכים) (לא מעפילים)	הולנדר לנה	מבירקנאו עד אקסודוס	
יצחקי שלמה ואחרים (עורכים) (לא מעפיל)	סטרא'י דוד David Kochavi	Journey to a new nation : from Exodus to Jerusalem	ילדי תנועת דרוז ומדריכיהם
כהן לנה כוכבי דוד (איש צוות) כרמי בתיה (לא מעפילה)	ליפשיץ ארתור Avi Livney	Avi's Exodus From Baltimore to Caesaria	
ליבני אבי (איש צוות) ליברפרינד חנה מן מנדל מדרר פלורה נאור מרדכי (לא מעפיל)	הלך לבדו די מלחמה טרילאגיע הייתי שם, בגיל נכדי עליה ב' : 1934 – 1948 מקורות, סיכומים, פרשות נבחרות...	הלך לבדו די מלחמה טרילאגיע הייתי שם, בגיל נכדי עליה ב' : 1934 – 1948 מקורות, סיכומים, פרשות נבחרות...	אידיש
נאור מרדכי (לא מעפיל) נאור מרדכי (לא מעפיל)	קוינטר פלורה	קוינטר פלורה	סיפור כל ההעפלה
נוי קלרה סתמי דב עידן – עליה ב'	מזאי קלרה לובשבסקי דב	דראגה קלרי יציאת אירופה תש"ז	כתבה בתה דורית וייסמן סיפור בחרוזים חוברת 1 (יד בן-צבי)
ענב הדסה ענבר דניאל פאהלבוש ז'אן הנריק (לא מעפיל)	פישמן-וינר הדסה בורשטיין דניאל	פישמן-וינר הדסה בורשטיין דניאל	תיעוד תערוכה על מחנות הגירוש באזור לובק בגרמניה. (בגרמנית)
פומרנץ וניה (לא מעפיל) – עליה ב'	הדרי זאב	הדרי זאב	חוברת של צה"ל 1949

שם המחבר	שם מעפיל באייה	שם הספר	הערות
פורן זבולון (עורך) (לא מעפיל)		בנתיב המעפילים : מסע הגבורה של אכסודוס.	הוצאת קרן קיימת לישראל
פייט שושנה	לוי שושנה	ישראלית	נכתב ע"י בתה לוי לילית הספר מופיע באתר "במה חדשה". פרק כ"ב מוקדש לאקסודוס.
פלי"ם		יומנים ותיאורים של אנשי צוות ומעפילים	אתר אינטרנט palyam.org
פלץ ברכה	רייכנטל ברוניה	ברכה פלץ לבית רייכנטל – יומן מסע	
פרגר בתיה	בלכר בתיה	מספרת לכם. זכרו !	
פרידמן-שרייבר בינה	בוימן בינה	ילדי הקורפוס השני	
פריברג דב		שריד מסוביבור	
פרלוב יצחק	Yitzchok Perlov	The People Of Exodus	יש גם גרסה באידיש
פרצוב מיכאל		הנער מאוסובה – מעגלי חיים	
צוקרפיין מרק-משה		"צוקר" וה"פייג" בחיי משה צוקרפיין	
קומפיאנסקי זהבה	קומפיאנסקי-בריקס גניה	הצוואה לחיים-סיפורה של קומפיאנסקי זהבה (גניה בריקס)	
קית ג'פרי (לא מעפיל)	Keith Jeffrey	Mi-6	פעולות המודיעין הבריטי נגד ההעפלה
קליגר נח	קליגר נורברט	אלה תולדות נח	
קליימן מרים	אלבינגר מרתה	טאבו	
קלכהיים משה (לא מעפיל)		עקזאדוס 1947 : יציאת אירופה	עריכה של מספר מאמרים באידיש
קניוק יורם (לא מעפיל)		אקסודוס-אודיסיאה של מפקד (סיפורו של יוסי הראל)	שם בהוצאה מחודשת : האיש והאקסודוס.
רבינוביץ אליעזר (לא מעפיל)		במדי אונרר"א עם שארית הפליטה	
רדובסקי-לבנון חיה	הורוביץ חיה-שרה	חיי חיה	
רוז נורמן (לא מעפיל)	Norman Rose	A Senseless, Squalid War: Voices from Palestine 1945-1948	
רוזן דניאל (לא מעפיל)		גדעונים	מפעילי הקשר האלחוטני בשירות המדינה שבדרך
רוזנטל מלכה	דולברג מרישה-מלכה	מרישה	הוצאת "פרוזה עשרה"
רוט רחל	רחמן רחל	סיפורה של רחל	
רוטמן יהושע		יומן קיבוץ "למרד" על האקסודוס	תרגום מאידיש
רויזמן יואל (לא מעפיל)		"הנער הבורוכובי" ו"דרור - נוער בורוכוב" בפולין אחרי השואה	
רון-פדר-עמית גלילה (לא מעפילה)		הטייסים מאקסודוס (סיפורם של המעפילים שעיה חרסית ואיזו בירן).	ספר לבני נוער במסגרת הסידרה "מנורת הזמן" (מספר 76)
רייזנר זליג		זיכרונות מבית שהיה	
רייך צבי	רייך הרמן	סוף דבר הכל נשמע – צבי ורחל רייך – סיפור חיים	נכתב ע"י פנינה להמן
שוורץ זהבה	וייץ גולדה	ומחדרים אימה	מועצה אזורת נחל שורק
שוורץ מאיר (איש צוות)		מעפילי אקסודוס 1947 – יציאת אירופה תש"ז	מפקד ההגנה על אניית הגירוש "אושן- ויגור".
שוורץ מאיר (איש צוות)		מדור לדור – מאיר ומרים שוורץ	
שוורץ צביה	רכטמן צביה	שתיקות ארוכות	
שחר דנה	גולדמן דנה	סיפורה מופיעה בספרים : מאה ילדים שלי ; אנו מאשימים ; ושבו בנים לגבולם.	מופיעה בספרים בשם רניה.
שמאלץ רחל	שטרנפלד רחל	רוחלה – ילדה בצל הזיכרונות	
שפט צבי	שפטינסקי גרישה-צבי	מודה אני	
שקין אסתר	פולק קלרה-תיקה	המסע של תיקה	ספר ילדים

- המידע על הספרים שנכתבו ע"י המעפילים נאסף בעת הכנת קובץ מעפילים ע"י יעקב וימן.
ספרים שנכתבו ע"י חוקרים או אנשים שלא קשורים לפרשה – מופיעה הערה מתאימה.
כל עדכון יתקבל בברכה. יעקב וימן 050-7824535 moreshetexodus@gmail.com